

6.2. TUNDMATUD AINED MINU ÜMBER

VEDELIKUD

Loe.

Saara oli üksi kodus. Ta leidis köögist vee-pudeli.

Tal oli suur janu. Ta luges, mis on pudelil kirjas.

„JOOGI-VESI. Tahan juua. Mul on nii suur janu.“

Saara avas pudeli-korgi. Sealt tuli väga terav hais!

„Köh, köh! Appi, kui vastik! Mis see on?“

See küll vesi ei ole!“

Pudelis oli äädikas.

Äädikat kasutatakse:

- ♦ kurkide marineerimisel
- ♦ vee-keetja puhastamisel
- ♦ akende puhastamisel

**Pudelis võib olla tundmatu vedelik.
Pudelis ei ole alati see, mis sildil kirjas.**

Tundmatut vedelikku ei tohi: ♦ juua
♦ sisse hingata
♦ katsuda

1. KATSE. Võrdle vett ja äädikat. Mis on sarnane? Mis on erinev?
Ühenda vedelikud sobiva tunnusega.

lähbipaistev
pole maitset
pole lõhna
terav lõhn
terav maitse
saab osta pudelis
puhastus-vahend
võib juua
võib süüa valmistada

Terava lõhnaga vedelikke võid nuusutada nii:

1. Hoia vedelikku ühes käes endast eemal.
2. Teise käega lehvita lõhna enda suunas.

2. Millised vedelikud kodus on terava lõhnaga?

Mida ei tohi otse nuusutada, maitsta ega katsuda? Märki X.

alkohol = täis-kasvanute jook, mis teeb purju

lääts-vedelik = vedelik, millega puhastatakse läätsesid

			
küüne-laki-eemaldaja	värske lille-vesi	WC puhastusvahend	pesu-vedelik
			
beebi-õli	puhastusvahend	duši-geel	lääts-vedelik*
			
äädikas	alkohol*	limonaad	toidu-õli

Loe.

Paljud ained kodus võivad olla tule-ohtlikud.
Nendel ainetel on tavaliselt peal selline märk:

või

See tähendab, et aine läheb kergesti põlema.

Hoia need ained tulest eemal!

TULE-OHTLIK!

3. Vaata digi-õpikust videot, kuidas poisid leiavad tundmatuid vedelikke.

4. Jooni õige vastus.

1. Poisid olid **garaažis** / **elutoas**.
2. Pudelid olid ilusad ja **hallid** / **värvilised**.
3. Poisid arvasid, et pudelis on **limonaad** / **vesi**.
4. Isa kasutab vedelikke **limonaadi valmistamiseks** / **auto puhastamiseks**.
5. Tundmatust pudelist **ei tohi** / **tohib juua**.
6. Võõra pudeli kohta küsi luba **täiskasvanult** / **klassi-kaaslaselt**.

Loe ja kuula.

Robert ja Henri on vanad sõbrad. Robert otsustas Henrile nalja teha. Ta valas Kellukese pudelisse vett.

„Hei, Henri! Ma tõin sulle limpsi! Palun!“

Henri joob pudelist. Ta on üllatunud.

„Noh, kuidas maitseb?“

„Mis-asja? See küll limps pole. Sel pole maitset.“

„Ha-ha-ha! Tegin sulle nalja!“

„See nüüd küll naljakas pole.“

5. Jooni õige vastus.

1. Robert valas Kellukese pudelisse **vett** / piima / mahla.
2. Kellukese pudelist jäi **Henri** / Robert.
3. Henri oli **rõõmus** / üllatunud.
4. Robert hakkas naerma, sest nali oli **naljakas** / kurb.
5. Henrile nali **meeldis** / ei meeldinud.

6. Arutle õpetajaga. Vasta küsimustele suuliselt.

1. Kas võib sõpradelt jooki võtta? Millises olukorras?
2. Kas võõrastelt võib jooki vastu võtta?
3. Mis võib juhtuda?

GAAS

7. Vaata digi-õpikust videot, kuidas kodus gaasi kasutatakse.

Loe.

Gaas on vajalik millegi kütmiseks.

- Näiteks
- 1) saame sooja vett,
 - 2) saame teha pliidil süüa.

Vahel võib gaas **lekkida**.

See tähendab, et gaasi-torus on auk ning sealt tuleb gaasi välja.

Siis võib toas olla eba-meeldiv lõhn.

Gaasi sisse-hingamisel võib jääda väga haigeks.

Käitu nii:

- 1) mine õue
- 2) anna teada täis-kasvanule
- 3) helistage 112

**GAASI-PLIIDIL TEEN
SÜÜA AINULT KOOS
TÄIS-KASVANUGA.**

KUIDAS KÄITUN OHTLIKUS OLU-KORRAS?

Olukord 1. Minu või puutusid kokku tundmatu ainega.

Kuidas käitun?

1. Loputan hoolikalt mitu minutit.
2. Helistan 112, et küsida nõu.

Olukord 2. Neelasin alla tundmatut vedelikku.

Kuidas käitun?

1. Alla-neelamisel loputan suu.
2. Joon väikeste lonksudega vett.
3. Vajadusel oksendan.
4. Helistan 112.

Olukord 3. Hingasin tundmatut ainet sisse.

Kuidas käitun?

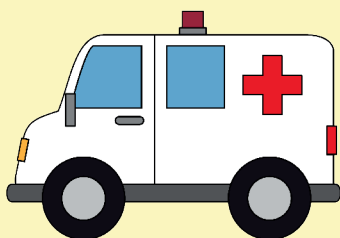
1. Väljun ruumist.
2. Ütlen täis-kasvanule, mis juhtus.

3. Vajadusel helistan 112.

8. Vali, kas väide on õige või vale. Jooni.

1. Ma ei maitse, katsu ega nuusuta võõraid aineid.	JAH	EI
2. Ma joon vedelikku ka siis, kui sõber pakub.	JAH	EI
3. Mängin tule-ohtlike ainetega.	JAH	EI
4. Gaasi-pleidil teen süüa ainult koos täis-kasvanuga.	JAH	EI
5. Küsin tundmatu aine kohta väikseltselt õelt/vennalt.	JAH	EI

KUI PUUTUN KOKKU TUNDMATU AINEGA, HELISTAN:

KIIR-ABI

112

MÜRGISTUS-INFO

16662